Katecheza dla dorosłych

Antependia

A co to jest?

W ubiegłym roku w można było zauważyć pojawienie się w kościele w Jasienicy i kaplicy w Betanii na ołtarzu i ambonie ozdobnych elementów z krzyżem na ambonie i różnymi symbolami odnoszącymi się do czasu w roku liturgicznym na ołtarzu. Na ambonie i ołtarzu w Jaworzu takowe są od dawna.

Wiele osób zadawało pytania, co to jest i skąd się to wzięło.

Słownikowe wyjaśnienie tego słowa brzmi: „antependium" pochodzi od słów „ante" (przed) i „pendere" (zawieszać), co dotyczy tkanin zwieszających się z krawędzi ołtarzowej.

Antependium (również antependium, frontale) – bogato zdobione zakrycie lub zasłona czołowej ściany ołtarza chrześcijańskiego. We wczesnym średniowieczu tkanina często zwieszała ze wszystkich stron, od XI w. zakrywa jedynie jej przednią część. Może być wykonane ze złota i srebra, haftowanych tkanin, drewna lub wytłaczanej skóry. Na antepedium były zazwyczaj wyobrażane sceny o treści ewangelicznej.

Kolory wpływają na życie człowieka. Żyjemy w świecie kolorów. Są one najpierw wyrazem oraz odbiciem bogactwa i różnorodności życia ludzkiego, codzienności i święta, smutku i radości. Istnieje wspaniały dialog kolorów.

Społeczeństwo przywdziewało szaty w różnych kolorach dla podkreślenia świątecznego charakteru dnia, uroczystości, rocznic, obchodów szczególnych wydarzeń itp. Z tych zwyczajów społecznego życia wyrosły także liturgiczne kolory zarówno w wystroju kościoła jak i ubiorze duchowieństwa.

Kolory wyrażają, podkreślają i czynią bardziej wizualnym przeżywanie wiary chrześcijańskiej. Wiara chrześcijańska posiada „wiele kolorów" ujawniających się tak w poszczególnych okresach roku liturgicznego, jak i w świętach. W stosowaniu kolorów wyraża się również nauczanie Kościoła, np. radość z Narodzenia Bożego (kolor biały), podobnie w święto chrztu Pańskiego, który w życiu ochrzczonych stanowi szczególny etap (także kolor biały) czy radość Kościoła ogłaszającego zwycięstwo życia nad śmiercią w okresie wielkanocnym. Gdy mowa o realizacji nowego stylu Jezusa w nadziei i z nadzieją, pojawia się kolor zielony (kolor nadziei), by przejść w czasie pasyjnym w fiolet (kolor pokuty).

Kolor wyraża myśl przewodnią danej niedzieli lub święta.

Kanon kolorów nie został określony w sposób arbitralny, lecz w oparciu o jego znaczenie

w większości społeczeństw europejskich.

W XII wieku papież Innocenty III (1198 – 1216) w dziele „De sacro altaris mysterio" zajął stanowisko odnośnie symboliki kolorów w odniesieniu do regulacji lokalnych kościołów. W ten sposób został uporządkowany kanon kolorów, które używane są w Kościele.

Kolory liturgiczne antypendiów ołtarza i ambony w kościołach ewangelickich, czy też w większości kościołów luterańskich na świecie stuły na albie oraz ornatów i kapy, mają następujące znaczenie:

biały – jest to kolor światła, czystości i niewinności. Używa się go w czasie Boże Narodzenia, Wielkanocy, w święta Marii Panny i Aniołów;

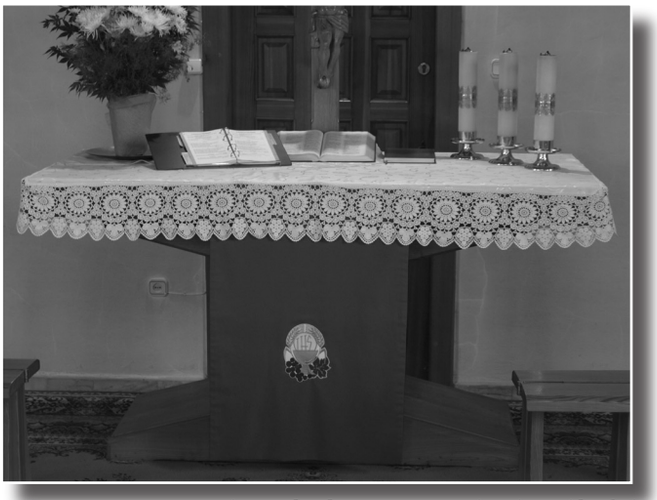

czerwony - jest kolorem ognia i miłości. Jest on używany w święta Zesłania Ducha Świętego, uroczystości Kościoła (pamiątka poświęcenia kościoła, święto reformacji, synody, ordynacje), dni męczenników i świętych Pańskich;

zielony - to kolor stworzenia i nadziei. W ciągu roku liturgicznego najdłużej używany kolor. Używa się go w niedziele po Epifanii, w niedziele po Trójcy Świętej oraz w Dziękczynne Święto Żniw;

fioletowy – to kolor przygotowania i pokuty. Jest używany w czasie adwentu i czasie postu;

czarny – to kolor żałoby. Jest używany w czasie pogrzebu i w Wielki Piątek.

W śpiewniku kościelnym na stronach z introitami danej niedzieli lub święta oprócz haseł biblijnych, pieśni tygodnia, psalmu tygodnia, tekstów biblijnych wskazanych do czytania i zwiastowania są również umieszczone informacje o kolorze liturgicznym. Pozwala to chrześcijaninowi zorientować się w jakim duchu przebiegać będzie nabożeństwo.

ks. Andrzej Krzykowski

R e k l a m a

TRANSPORT
CIĘŻKI
ROBOTY
ZIEMNE
WYKOPY

inż. Ryszard Stanclik
ul. Kolonia Górna 146
43-384 Jaworze
601 284 451 lub (033) 817 20 82

R e k l a m a

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

Adam Szczugiel
43-386 Świętoszówka 136
tel. 033 81 53 186 lub 693 034 142